

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૮] જ એસ.સી.આર. ૬૧૨

સુધાકર ઉર્ફે સુધરાસન

વિરુદ્ધ

રાજ્ય, પ્રતિનિધિત્વ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, શ્રીરંગમ પોલીસ સ્ટેશન, ત્રિચી,
તમિલનાડુ દ્વારા

(ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૮૧ / ૨૦૧૮)

માર્ચ ૧૨, ૨૦૧૮

[એન. વી. રમણા અને એસ. અબ્દુલ નઝીર, ન્યાયમૂર્તિઓ]

ઈન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ – કલમ ૩૦૨ – ફરિયાદપક્ષનો કેસ કે અપીલકર્તા પોતાના હાથ વડે પોતાની દાદીનું ગળું દબાવતો જોવા મળ્યો હતો – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ (મૃતકના જમાઈ), જેઓ બાજુના રૂમમાં સૂતા હતા,

મૃતકની ચીસો સાંભળીને તેણીની તરફ દોડી આવ્યા અને ગુનો આચરવામાં આવી રહ્યો હોવાનું જોયું – અપીલકર્તા પછી મૃતકના કબજામાંથી પૈસાની થેલી લઈને ઘટનાસ્થળેથી નાસી ગયો – બીજા દિવસે બસ સ્ટેન્ડ ખાતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨ ની હાજરીમાં આરોપીની ધરપકડ કરવામાં આવી – ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા અપીલકર્તા-આરોપીની દોષસિદ્ધિ અને હાઈકોર્ટ દ્વારા દોષસિદ્ધિની બહાલી – અપીલ પર, ઠેરવવામાં આવ્યું: નીચેની અદાલતો દ્વારા દોષસિદ્ધિ કાયદાની સ્પષ્ટ ભૂલથી પીડાય છે – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨ એ તેમની મુખ્ય તપાસમાં ધરપકડ અને આરોપીના કબજામાંથી મુદ્દામાલ જપ્ત કરવાના સમયે તેમની હાજરી અંગેની ફરિયાદપક્ષની કહાણીને નકારી કાઢી અને તેઓ હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા – ફરિયાદપક્ષનો કેસ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને તેમની પત્ની (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫) ના પુરાવા પર આધારિત હતો જેઓ આરોપી-અપીલકર્તા સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવતા હતા – આરોપી-અપીલકર્તા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ વચ્ચે મિલકતના મુદ્દાઓ પર સંબંધો વણસેલા હતા અને તેઓ શત્રુતાપૂર્ણ સ્થિતિમાં હતા – ફરિયાદપક્ષે હિત ધરાવતા સાક્ષીઓના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હોવાથી, આવા પુરાવાનું વિશ્લેષણ કરતી વખતે અદાલતે સાવધ રહેવું પડશે – આ સાક્ષીઓ સિવાય ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ નહોતા – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના કથનને સમર્થન આપતી કોઈ બાબત રેકૉર્ડ પર નથી – રેકૉર્ડ પર એવું હતું કે જ્યારે મૃતકને હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવી, ત્યારે અકસ્માત રજિસ્ટરમાં 'પડી જવાની હિસ્ટ્રી'

તરીકે લખવામાં આવ્યું હતું – ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા અનુસાર મૃતકના મોં અને નાકમાંથી લોહી નીકળ્યું હતું, પરંતુ મૃતકના લોહીવાળા કપડાં જમ કરવામાં આવ્યા હોય અને રાસાયણિક પૃથક્કરણ કરવામાં આવ્યું હોય તેવું જણાતું નથી – કથિત પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ તેમજ તપાસ એજન્સી દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવામાં અસંગતતા હતી – આમ, હાલના કેસમાં વાજબી શંકા અસ્તિત્વ ધરાવે છે કારણ કે ફરિયાદપક્ષનો કેસ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ દ્વારા અસમર્થિત છે, વિરોધાભાસોથી ભરેલો છે, ખોટી કાર્યવાહી કરવા માટે યોગ્ય હેતુ ધરાવે છે અને શંકાસ્પદ સંજોગોથી ભરેલો છે.

અપીલ મંજૂર કરતાં, કોર્ટે ઠેરવેલ કે:

૧. નીચેની અદાલતો દ્વારા આરોપીને દોષિત ઠેરવવાનો સમગ્ર આધાર ફરિયાદપક્ષનું એ કથન જણાય છે કે આરોપીની બીજા દિવસે સવારે આશરે ૧૧ વાગ્યે બસ સ્ટેન્ડ ખાતે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨ ની હાજરીમાં ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, અને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ ના પુરાવાના યોગ્ય સમર્થન સાથે આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલી અન્યત્ર હોવાની (એલિબાઈ) દલીલને ફગાવી દીધી હતી. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આ બંને સાક્ષીઓ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨) એ તેમની મુખ્ય તપાસમાં ધરપકડ અને આરોપીના કબજામાંથી મુદ્દામાલ જમ કરવાના સમયે તેમની હાજરી અંગે ફરિયાદપક્ષની કહાણીને નકારી કાઢી હતી અને તેઓ હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા હતા. આ હકીકત આરોપીની ધરપકડ અંગેની ફરિયાદપક્ષની કહાણીની સત્યતા પર ગંભીર શંકાઓ

પેદા કરે છે. [પેરા ૧૪][૬૧૯-સી-ડી]

૨. સ્વીકૃતપણે, કથિત ઘટના સમયે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ની પત્ની) અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુત્ર) ગુનાના કથિત સ્થળ નજીક હાજર નહોતા. સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૨, ૩ અને ૪) ના પુરાવા અંગે, જેઓ મૃતકના જેવી જ શેરીના રહેવાસી હતા અને જેઓની આંખે દેખનાર સાક્ષીઓ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના ભાડૂઆત) હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા અને ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નહીં. ફરિયાદપક્ષના કેસમાં અન્ય એક ખામી એ છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ જુબાની આપી હતી કે તેણે પોલીસને મૌખિક ફરિયાદ આપી હતી, પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૫—તપાસ અધિકારીએ તેનાથી વિપરીત નિવેદન રજૂ કર્યું કે તેમને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ પાસેથી લેખિત ફરિયાદ મળી હતી. [પેરા ૧૫][૬૧૯-સી-ડી, જી]

૩.૧ જણાવેલી હકીકતો પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સમગ્ર ફરિયાદપક્ષનો કેસ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુરાવા પર આધારિત છે જેઓ આરોપી-અપીલકર્તા સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવે છે. આરોપી બીજો કોઈ નહીં પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના ભાઈનો પુત્ર છે અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના પતિ છે તથા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુત્ર છે. સ્પષ્ટપણે, આરોપી-અપીલકર્તા

અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ વચ્ચે મિલકતના મુદ્દાઓ પર સંબંધો વણસેલા હતા અને તેઓ શત્રુતાપૂર્ણ સ્થિતિમાં હતા. દેખીતી રીતે, મિલકતોના ભાગલા માટે તેમની વચ્ચે એક દીવાની દાવો પણ પેઝિંગ હતો. [પેરા ૧૬]
[૬૧૯-એચ; ૬૨૦-એ-બી]

૩.૨ એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે એવો કોઈ કઠોર અને ઝડપી નિયમ હોઈ શકે નહીં કે હિત ધરાવતા સાક્ષીના પુરાવાને ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં અને તેમને સાક્ષી તરીકે ગણી શકાય નહીં. પરંતુ, તેવા કેસોમાં અદાલતો પર માત્ર એટલો જ બોજ લાદવામાં આવશે કે ખોટી સંડોવણીની શક્યતાને બાકાત રાખવા માટે પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે અદાલતોએ સાવધ રહેવું પડશે. સગપણ ક્યારેય સાક્ષીની વિશ્વસનીયતાને અસર કરતું પરિબળ હોઈ શકે નહીં કારણ કે હંમેશાં સ્વતંત્ર સાક્ષી મેળવવો શક્ય હોતો નથી. [પેરા ૧૭][૬૨૦-ઈ]

૩.૩ પછી, આગળનો પ્રશ્ન આવે છે કે 'સંબંધિત સાક્ષી અને હિત ધરાવતા સાક્ષી વચ્ચે શું તફાવત છે?'. આ કોર્ટ દ્વારા 'હિત ધરાવતા સાક્ષી', 'સંબંધિત સાક્ષી' ની દલીલ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવવામાં આવી છે કે 'સંબંધિત' એ 'હિત ધરાવતા' ની સમકક્ષ નથી. સાક્ષીને 'હિત ધરાવતો' માત્ર ત્યારે જ કહી શકાય જ્યારે તે દીવાની કેસમાં હુકમનામામાં દાવોના પરિણામથી કોઈ લાભ મેળવતો હોય, અથવા આરોપી વ્યક્તિને સજા થતી જોવામાં લાભ મેળવતો હોય. હાથ પરના આ કેસમાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ માત્ર સંબંધિત સાક્ષી જ નહોતા, પરંતુ 'હિત ધરાવતા સાક્ષી' પણ હતા કારણ કે આરોપી અરજદારને

સજા કરાવવામાં તેઓ નાણાકીય હિત ધરાવતા હતા. ફરિયાદપક્ષે હિત ધરાવતા સાક્ષીઓના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હોવાથી, આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં આવા પુરાવાનું વિશ્લેષણ કરતી વખતે સાવધ રહેવું ડહાપણભર્યું રહેશે. આ સાક્ષીઓ સિવાય ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ ઉપલબ્ધ નથી. [પેરા ૧૮][૬૨૦-એફ-એચ]

૪. અગાઉના પ્રસંગોએ પણ અને ખાસ કરીને ઘટનાના દિવસે આરોપી પોતાની દાદી સાથે પૈસાની માંગણી કરીને અને ઘર પોતાના નામે કરી આપવા ઝઘડો કરતો હતો તેવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના કથનને સમર્થન આપતી કોઈ બાબત રેકૉર્ડ પર નથી. વધુમાં, રેકૉર્ડ પર એવું છે કે જ્યારે મૃતકને હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવી, ત્યારે એક્સિડન્ટ રજિસ્ટરમાં 'પડી જવાની હિસ્ટ્રી' તરીકે લખવામાં આવ્યું હતું. ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, મૃતકના મોં અને નાકમાંથી લોહી નીકળ્યું હતું, પરંતુ મૃતકના લોહીવાળા કપડાં જમ્મ કરવામાં આવ્યા હોય અને તેનું રાસાયણિક પૃથક્કરણ કરવામાં આવ્યું હોય તેવું જણાતું નથી. આમ, કથિત પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ તેમજ તપાસ એજન્સી દ્વારા અસંગત પુરાવા એ ઈમારતને નુકસાન પહોંચાડશે જેના પર ફરિયાદપક્ષનો કેસ બનાવવામાં આવ્યો છે, અને તે ફરિયાદપક્ષના કેસના પાયાને પ્રતિકૂળ અસર કરે છે. [પેરા ૧૯][૬૨૧-એ-સી]

૫. આ કેસમાં વાજબી શંકા અસ્તિત્વ ધરાવે છે કારણ કે ફરિયાદપક્ષનો કેસ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ દ્વારા અસમર્થિત છે, વિરોધાભાસોથી ભરેલો છે, ખોટી

કાર્યવાહી કરવા માટે યોગ્ય હેતુ ધરાવે છે અને શંકાસ્પદ સંજોગોથી ભરેલો છે. વધુમાં, માત્ર પુરાવાની અપૂરતતા જ નથી પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ની વિશ્વસનીયતા પર વિશ્વાસપાત્રતાનો પણ અભાવ છે જે ફરિયાદપક્ષના કેસ અને આરોપીના કથિત દોષને અસત્ય સાબિત કરવામાં પરિણમ્યો. તેથી, ફરિયાદપક્ષ સુસંગત પુરાવા રજૂ કરીને વાજબી શંકાથી પર આરોપી-અપીલકર્તાનો ગુનો સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે. [પેરા ૨૨][૬૨૨-બી-સી]

સરવન સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય (૧૯૭૬) ૪ એસસીસી ૩૬૯; ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ કિશનપાલ અને અન્ય (૨૦૦૮) ૧૬ એસસીસી ૭૩ : [૨૦૦૮] ૧૧ એસસીઆર ૧૦૪૮; લતેશ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ૨૦૧૮ (૩) એસસીસી ૬૬ – સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો.

કેસ લો સંદર્ભ

(૧૯૭૬) ૪ એસસીસી ૩૬૯ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો પેરા ૧૭

[૨૦૦૮] ૧૧ એસસીઆર ૧૦૪૮ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો પેરા ૧૮

(૨૦૧૮) ૩ એસસીસી ૬૬ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો પેરા ૨૧

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન : ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૮૧ / ૨૦૧૮.

મદ્રાસ હાઈકોર્ટની મદુરાઈ બેન્ચ દ્વારા ક્રિમિનલ અપીલ (એમડી) નં. ૨૯૮ / ૨૦૧૩ માં તારીખ ૨૩.૦૧.૨૦૧૫ ના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને અંતિમ હુકમમાંથી.

અપીલકર્તા તરફથી થોમસ ફ્રેન્કલિન સીઝર, એસ. ગૌથામન, સુશ્રી એમ. વેનમણિ, સુશ્રી એસ. અમાલી, વકીલો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સામાવાળા તરફથી એમ. યોગેશ કન્ના, સુશ્રી સુજાતા બાગધી, વકીલો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એન. વી. રમણા દ્વારા આપવામાં આવેલ.

૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.

૨. આ અપીલ મદ્રાસ હાઈકોર્ટ, મદુરાઈ ખાતેની બેન્ચ દ્વારા ક્રિમિનલ અપીલ (એમડી) નં. ૨૯૮ / ૨૦૧૩ માં તારીખ ૨૩ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૫ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા સામે દાખલ કરવામાં આવી છે જેના દ્વારા હાઈકોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા સાથે સહમતી દર્શાવી હતી અને આઈપીસી ની કલમ ૩૦૨ હેઠળની પોતાની દોષસિદ્ધિ સામે અપીલકર્તા-આરોપી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ ફગાવી દીધી હતી.

૩. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી કેસની સંક્ષિપ્ત હકીકતો એવી છે કે હાલનો અપીલકર્તા રીઢો દારૂડિયો છે અને તેની દાદીના ઘરની સામે રહેતો હતો અને પૈસાની માંગણી કરીને તેણીની સાથે હંમેશાં ઝઘડો કરતો હતો. આ

ઘટના તારીખ ૧૭ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૩ ના રોજ સાંજે આશરે ૬:૩૦ વાગ્યે બની હતી. અપીલકર્તા પોતાના હાથ વડે પોતાની દાદી એટલે કે મારિયાચી (મૃતક) નું ગળું દબાવતો જોવા મળ્યો હતો. જયરાજ-ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ (મૃતકના જમાઈ), જેઓ બાજુના રૂમમાં સૂતા હતા, મૃતકની ચીસો સાંભળીને તેણીની તરફ દોડી આવ્યા અને આરોપી દ્વારા પોતાની દાદી પર ગુનો આચરવામાં આવી રહ્યો હોવાનું જોયું. અપીલકર્તાએ પછી મૃતકના કબજામાંથી સુરકુપાઈ (પૈસાની થેલી) લીધી અને ઘટનાસ્થળેથી નાસી ગયો.

૪. જયરાજ-(ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧) એ પછી એક ઓટો ભાડે કરી અને પોતાની સાસુને એબીસી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા જ્યારે ફોન પર તેમની પત્ની મારુથાચી (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫) ને ઘટના વિશે જાણ કરી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પણ હોસ્પિટલ પહોંચી ગયા. દર્દીને સાંજે ૭:૩૦ વાગ્યે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ડૉ. મોહમ્મદ ઘૌસ ખાન (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૮) એ તેણીની તપાસ કરી અને જોયું કે તેણી સભાન હતી પરંતુ બેચેન હતી. જોકે, મારિયાચીનું સાંજે ૭:૫૫ વાગ્યે અવસાન થયું હતું. જયરાજ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧) એ રાત્રે આશરે ૧૧:૩૦ વાગ્યે શ્રીરંગમ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ નોંધાવી અને તેના આધારે અપીલકર્તા સામે ક્રાઈમ નં. ૨૨ / ૨૦૧૩ નોંધવામાં આવ્યો હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૫—પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર (બાલુસામી) એ એફઆઈઆર (આંક પી૧૨) કોર્ટમાં મોકલી અને ઘટનાસ્થળનું નિરીક્ષણ કર્યું. ત્યારબાદ અન્ય ઔપચારિકતાઓ જેવી કે નિરીક્ષણ મહાઝર (આંક પી૨) ની તૈયારી, રફ સ્કેચ (આંક પી૧૩) દોરવો,

ઈન્કવેસ્ટ ભરવી વગેરે હાથ ધરવામાં આવી અને મૃતકના શબને પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલવામાં આવ્યું. દરમિયાન, આરોપી-અપીલકર્તાને કસ્ટડીમાં લેવામાં આવ્યો અને તેનું કબૂલાતનામું નોંધ્યા પછી, પોલીસે તેના કબજામાંથી સુરુકુપાઈ (પૈસાની થેલી) રિકવર કરી (મુદ્દામાલ ૧).

૫. મૃતક મારિયાચીના શબનું પોસ્ટમોર્ટમ ડૉ. આરવીએસ રેણુગા દેવી (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૯) દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું, જેમને ગરદનના આગળના ભાગે અલગ-અલગ લંબાઈના રેખીય છોલાચેલા ઘા અને કન્ટ્યુશન, થાઈરોઈડ કાર્ટિલેજ અને ટ્રેકિયલ રિંગ્સનું ફ્રેક્ચર, છાતીની આગળની દિવાલ પર ઉઝરડા, ડાબા કોલર બોનનું ફ્રેક્ચર અને આસપાસના વિસ્તારમાં ઉઝરડા સાથે ૪ થી પાંસળીના જોડાણના સ્તરે મેનુબ્રિયમ સ્ટર્નીનું ત્રાંસું ફ્રેક્ચર મળ્યું હતું. ડૉક્ટરે પોતાનો અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો કે મૃતકનું મૃત્યુ ગરદન દબાવાથી અને છાતીના ઘાને કારણે થયું હોવાનું જણાય છે.

૬. અપીલકર્તા-આરોપીએ ગુનો કરવાનો ઇનકાર કર્યો અને ટ્રાયલની માંગણી કરી. આરોપીનો વાંક સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે ૧૫ સાક્ષીઓની તપાસ કરી અને ૧૬ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા. જ્યારે આરોપીએ પોતાના બચાવમાં પોતાની સાસુ માલાની બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ તરીકે તપાસ કરી અને કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કર્યા નહીં. જોકે ત્યાં બે મુદ્દામાલ હતા, એક સુરુકુપાઈ (પૈસાની થેલી) અને બીજો રૂ. ૧૪૦/- ની રકમ, બંને કથિત રીતે આરોપીના કબજામાંથી રિકવર કરવામાં આવ્યા હતા.

૭. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ, ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુરાવા પર આધાર રાખીને, એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી કે આરોપી ઘણીવાર પૈસાની માંગણીઓ પૂરી કરવા માટે મૃતક સાથે ઝઘડો કરતો હતો અને ગુનો કરવાનો હેતુ ધરાવતો હતો. તેને અનુસરીને, આરોપી મૃતકના ઘરે આવ્યો અને તેનું ગળું દબાવ્યું અને પછી તેને નીચે ધકેલી દીધી, તેથી મૃતકને ગૂંગળામણ થઈ અને તેની છાતીની દિવાલ તથા પાંસળીઓ પર ઇજાઓ થઈ. તેણે વધુમાં ઠેરવ્યું કે રેકૉર્ડ પરના તબીબી પુરાવા સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત કરે છે કે મૃતકનું મૃત્યુ ગરદન દબાવવાથી અને છાતીના ઘાને કારણે થયું હતું. તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવ્યું કે સાક્ષીઓના પુરાવામાં નજીવા વિરોધાભાસો ફરિયાદપક્ષના કેસને અસર કરશે નહીં અને અપીલકર્તા-આરોપી હત્યાના ગુના માટે દોષિત હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે તે મુજબ આરોપીને આઈપીસી ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યો અને તેને આજીવન કેદ ભોગવવાની અને રૂ. ૧,૦૦૦/- નો દંડ ભરવાની, દંડ ન ભરે તો વધુ છ મહિનાની સજા કેદ ભોગવવાની સજા ફટકારી.

૮. વ્યથિત અપીલકર્તાએ અપીલમાં હાઈકોર્ટનો સંપર્ક કર્યો જેને એવા અવલોકન સાથે ફગાવી દેવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા લાદવામાં આવેલી દોષસિદ્ધિ અને સજા દંડનીય જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત છે અને તેમાં કોઈ ખામી નથી. તેથી આરોપી આ અપીલ દ્વારા અમારી સમક્ષ ઉપસ્થિત છે.

૯. અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું છે.

૧૦. આરોપી-અપીલકર્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિજ્ઞાન વકીલે ભારપૂર્વક દલીલ કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષનો કેસ ભૌતિક અનિયમિતતાઓ અને સાક્ષીઓની અસંગત જુબાનીઓથી ભરેલો હોવા છતાં નીચેની અદાલતોએ અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવામાં ભૂલ કરી છે. વકીલે નિર્દેશ કર્યો કે અપીલકર્તાના અન્યત્ર હોવાના (એલિબાઈ) બચાવ પર અવિશ્વાસ કરતી વખતે નીચેની અદાલતોએ સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે કે સંબંધિત સમયે, આરોપી તેની દાદીના ઘરે નહોતો પરંતુ તે તેની સાસુના ઘરે હતો અને પોલીસે તારીખ ૧૭.૧.૨૦૧૩ ના રોજ રાત્રે ૧૧ વાગ્યે ત્યાંથી પૂછપરછ માટે તેને લીધો હતો. વકીલે રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષ હેતુનો ભાગ પણ સફળતાપૂર્વક સાબિત કરી શક્યો નથી. પરંતુ નીચેની અદાલતોએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના અતિશયોકિતભર્યા કથનો પર આધાર રાખ્યો અને અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવ્યો. ફરિયાદપક્ષના તમામ સાક્ષીઓ, ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫, હિત ધરાવતા સાક્ષીઓ છે કારણ કે મિલકતોની વહેંચણીના સંબંધમાં તેઓએ અપીલકર્તાના પરિવાર પર ક્લેષ રાખ્યો હતો અને તેઓ તેનાથી છૂટકારો મેળવવા માંગે છે કારણ કે તેઓ અપીલકર્તાની મિલકત પડાવી લેવાનો ઇરાદો ધરાવે છે. તે ધ્યાનમાં રાખીને, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ એ આરોપીને ગુનામાં સંડોવ્યો જે તેને સંયુક્ત કુટુંબની મિલકતનો વારસો મેળવવા માટે અયોગ્ય ઠેરવશે.

૧૧. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કથિત ગુનાનો કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષી નહોતો અને આંક પી.૧ હેઠળ ફરિયાદ નોંધવામાં થયેલા વિલંબ અને જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ સુધી એફઆઈઆર પહોંચવામાં થયેલા વિલંબ માટે

કોઈ સંતોષકારક ખુલાસો નહોતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૨, ૩, ૪ જેઓ પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ હોવાનું કહેવાતું હતું, તેઓએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નહોતું. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ પણ કરવામાં આવી હતી કે હોસ્પિટલમાં મૃતકની પુત્રી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ દ્વારા સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તેણીની માતા (મૃતક) ઘરમાં પડી ગઈ હતી અને તેથી તે શ્વાસની તકલીફથી પીડાતી હતી, ઉક્ત નિવેદન અકસ્માત રજિસ્ટર (આંક પી૩) સાથે યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત છે જ્યાં 'પડી જવાની હિસ્ટ્રી' તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. પરંતુ પાછળથી કોર્ટ સમક્ષ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ એ તેવું કહ્યાનો ઇનકાર કર્યો અને પોતાના નિવેદનમાં સુધારો કર્યો અને તેનાથી અપીલકર્તાને ગુનામાં સંડોવ્યો. પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ મુજબ મૃતકના શરીર પર પાંસળી અને ડાબા કોલર બોન તેમજ મેનુબ્રિયમ સ્ટર્ની પર ફ્રેક્ચર હતા તે પાસા પર વધુ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે, જે ગળું દબાવવાના કેસને સમર્થન આપતું નથી પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ એ ડૉક્ટરને જણાવ્યા મુજબ પડી જવાના કેસને સમર્થન આપે છે. પોતાની દલીલો પૂર્ણ કરતાં વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષના કેસમાં તમામ વિસંગતતાઓ હોવા છતાં, નીચેની અદાલતો આગળ વધી અને અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવ્યો અને આ ચુકાદો આ કોર્ટ દ્વારા રદ કરવાને પાત્ર છે.

૧૨. પોતાની દલીલો રજૂ કરતી વખતે, રાજ્ય તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે નીચેની બંને અદાલતોએ સમવર્તી રીતે તેને દોષિત ઠેરવ્યો છે ત્યારે આ કોર્ટના હસ્તક્ષેપની માંગ કરતો અપીલકર્તા દ્વારા કોઈ

કેસ બનાવવામાં આવ્યો નથી. તેમના મતે, આરોપી રીઢો દાઝડિયો હોવાથી પૈસા માટે અને મિલકત ટ્રાન્સફર કરવા માટે તેની દાદી (મૃતક) સાથે અવારનવાર ઝઘડો કરતો હતો. બનાવના દિવસે પણ આરોપીએ સવારે આશરે ૧૧ વાગ્યે મૃતક સાથે ઝઘડો કર્યો હતો અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ તેને શાંતિપૂર્ણ રીતે વિદાય કર્યો હતો. પરંતુ સાંજે, જ્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ઘરમાં સૂતા હતા, ત્યારે આરોપી ફરી પ્રવેશ્યો અને ગુનો કર્યો. ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે તબીબી પુરાવાના સમર્થન સાથે ઘટનાના પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી એવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ના સુસંગત અને સ્પષ્ટ પુરાવા પર યોગ્ય રીતે આધાર રાખ્યો હતો, અને કારણચુકત હુકમ દ્વારા આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો હતો. આરોપીના કબજામાંથી સુરકુપાઈ (પૈસાની થેલી) ની રિકવરી ગુનાના આચરણ અને ફરિયાદપક્ષના કેસને સાબિત કરે છે. જોકે આરોપીએ બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ દ્વારા અન્યત્ર હોવાનો (એલિબાઈ) બચાવ રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ બચાવ પક્ષ પોતાના પ્રયાસમાં સફળ થઈ શક્યો નહોતો અને આરોપીને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ ના ઘરેથી પોલીસે પકડ્યો હતો તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે અને આરોપીને બસ સ્ટેન્ડ પરથી ધરપકડ કરવામાં આવી હતી તે ફરિયાદપક્ષના કેસને ખોટો સાબિત કરવા માટે તેઓએ તપાસ અધિકારીને એક પણ પ્રશ્ન કે સૂચન પૂછ્યું નહોતું.

૧૩. બંને પક્ષે કરાયેલી રજૂઆતોના પ્રકાશમાં અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીનું અવલોકન કર્યા પછી આ બાબતની કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરતાં વિચારણા માટે જે મુદ્દો ઉપસ્થિત થાય છે તે એ છે કે “શું નીચેની બંને અદાલતો

આરોપીને આઈપીસી ની કલમ ૩૦૨ હેઠળના શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં સાચી હતી?”

૧૪. નીચેની અદાલતો દ્વારા આરોપીને દોષિત ઠેરવવાનો સમગ્ર આધાર ફરિયાદપક્ષનું એ કથન જણાય છે કે આરોપીની તારીખ ૧૮.૧.૨૦૧૩ ના રોજ સવારે આશરે ૧૧ વાગ્યે બસ સ્ટેન્ડ ખાતે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨ ની હાજરીમાં ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, અને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ ના પુરાવાના યોગ્ય સમર્થન સાથે આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલી એલિબાઈની દલીલને ફગાવી દીધી હતી. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આ બંને સાક્ષીઓ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૧ અને ૧૨) એ તેમની મુખ્ય તપાસમાં ધરપકડ અને આરોપીના કબજામાંથી મુદ્દામાલ જપ્ત કરવાના સમયે તેમની હાજરી અંગે ફરિયાદપક્ષની કહાણીને નકારી કાઢી હતી અને તેઓ હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા હતા. આ હકીકત આરોપીની ધરપકડ અંગેની ફરિયાદપક્ષની કહાણીની સત્યતા પર ગંભીર શંકાઓ પેદા કરે છે.

૧૫. સ્વીકૃતપણે, કથિત ઘટના સમયે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ની પત્ની) અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુત્ર) ગુનાના કથિત સ્થળ નજીક હાજર નહોતા. સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૨, ૩ અને ૪) ના પુરાવા અંગે, જેઓ મૃતકના જેવી જ શેરીના રહેવાસી હતા અને જેઓની આંખે દેખનાર સાક્ષીઓ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨

(ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના ભાડૂઆત) હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા અને ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નહીં. તેમણે જુબાની આપી કે ૧૭.૧.૨૦૧૩ ના રોજ સાંજે ૭ વાગ્યે જ્યારે તેમણે મૃતકના ઘરની સામે થોડું ટોળું જોયું ત્યારે તેઓ ત્યાં દોડી ગયા અને મૃતકને બેભાન અવસ્થામાં જોઈ. પછી, તેઓ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૩ અને ૪ સાથે મૃતકને શ્રીરંગમ સરકારી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ને તેની જાણ કરી, તેઓએ તેમને મૃતકને એબીસી હોસ્પિટલમાં લાવવા કહ્યું જ્યાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ પાછળથી તેમની સાથે જોડાયા. તેમની ઊલટતપાસમાં, તેમણે જણાવ્યું કે ઘટનાની તારીખે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ શ્રીરંગમમાં હાજર નહોતા. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૩ અને ૪ પણ હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા અને તેમના દ્વારા પણ સમાન નિવેદનો આપવામાં આવ્યા હતા. ફરિયાદપક્ષના કેસમાં અન્ય એક ખામી એ છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ જુબાની આપી કે તેણે પોલીસને મૌખિક ફરિયાદ આપી હતી, પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૫—તપાસ અધિકારી દ્વારા તેનાથી વિપરીત નિવેદન રજૂ કરવામાં આવ્યું કે તેમને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ પાસેથી લેખિત ફરિયાદ મળી હતી.

૧૬. ઉપર જણાવેલી હકીકતો પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સમગ્ર ફરિયાદપક્ષનો કેસ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુરાવા પર આધારિત છે જેઓ આરોપી-અપીલકર્તા સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવે છે. આરોપી બીજો કોઈ નહીં પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના ભાઈનો પુત્ર છે અને ફરિયાદપક્ષના

સાક્ષી-૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના પતિ છે તથા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના પુત્ર છે. સ્પષ્ટપણે, આરોપી-અપીલકર્તા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ વચ્ચે મિલકતના મુદ્દાઓ પર સંબંધો વણસેલા હતા અને તેઓ શત્રુતાપૂર્ણ સ્થિતિમાં હતા. દેખીતી રીતે, મિલકતોના ભાગલા માટે તેમની વચ્ચે એક દીવાની દાવો પણ પેન્ડિંગ હતો.

૧૭. સંબંધિત અને હિત ધરાવતા સાક્ષીઓના પુરાવા અંગેની કાનૂની સ્થિતિ પર નજર નાખવી યોગ્ય રહેશે. સરવન સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, (૧૯૭૬ (૪) એસસીસી ૩૬૯), પેરા ૧૦ માં, આ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“..... હિત ધરાવતા સાક્ષીનો પુરાવો પોતાની મેળે કોઈ ખામીથી પીડાતો નથી, પરંતુ અદાલતો કાયદાના નિયમ તરીકે નહીં પરંતુ ડહાપણના નિયમ તરીકે માંગ કરે છે કે આવા સાક્ષીઓના પુરાવાની થોડી કાળજીપૂર્વક ચકાસણી થવી જોઈએ. એકવાર તે અભિગમ અપનાવવામાં આવે અને કોર્ટ સંતુષ્ટ થાય કે હિત ધરાવતા સાક્ષીઓના પુરાવામાં સત્યનો અંશ છે તો આવા પુરાવા પર સમર્થન વિના પણ આધાર રાખી શકાય છે.”

એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે એવો કોઈ કઠોર અને ઝડપી નિયમ હોઈ શકે નહીં કે હિત ધરાવતા સાક્ષીના પુરાવાને ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં અને તેમને સાક્ષી તરીકે ગણી શકાય નહીં. પરંતુ, તેવા કેસોમાં અદાલતો પર માત્ર એટલો જ બોજ લાદવામાં આવશે કે ખોટી સંડોવણીની શક્યતાને બાકાત રાખવા માટે

પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે અદાલતોએ સાવધ રહેવું પડશે. સગપણ ક્યારેય સાક્ષીની વિશ્વસનીયતાને અસર કરતું પરિબળ હોઈ શકે નહીં કારણ કે હંમેશાં સ્વતંત્ર સાક્ષી મેળવવો શક્ય હોતો નથી.

૧૮. પછી, આગળનો પ્રશ્ન આવે છે કે 'સંબંધિત સાક્ષી અને હિત ધરાવતા સાક્ષી વચ્ચે શું તફાવત છે?'. આ કોર્ટ દ્વારા 'હિત ધરાવતા સાક્ષી', 'સંબંધિત સાક્ષી' ની દલીલ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવવામાં આવી છે કે 'સંબંધિત' એ 'હિત ધરાવતા' ની સમકક્ષ નથી. સાક્ષીને 'હિત ધરાવતો' માત્ર ત્યારે જ કહી શકાય જ્યારે તે દીવાની કેસમાં હુકમનામામાં દાવોના પરિણામથી કોઈ લાભ મેળવતો હોય, અથવા આરોપી વ્યક્તિને સજા થતી જોવામાં લાભ મેળવતો હોય. હાથ પરના આ કેસમાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ માત્ર સંબંધિત સાક્ષી જ નહોતા, પરંતુ 'હિત ધરાવતા સાક્ષી' પણ હતા કારણ કે આરોપી અરજદારને સજા કરાવવામાં તેઓ નાણાકીય હિત ધરાવતા હતા [સંદર્ભ: ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ કિશનપાલ અને અન્ય, (૨૦૦૮) ૧૬ એસસીસી ૭૩]. ફરિયાદપક્ષે હિત ધરાવતા સાક્ષીઓના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હોવાથી, આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં આવા પુરાવાનું વિશ્લેષણ કરતી વખતે સાવધ રહેવું ડહાપણભર્યું રહેશે. એ નોંધવું જરૂરી છે કે આ સાક્ષીઓ સિવાય ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ ઉપલબ્ધ નથી.

૧૯. હવે, એ વિચારવું યોગ્ય રહેશે કે શું નીચેની અદાલતોએ આરોપીને દોષિત ઠેરવતી વખતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના

પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરવામાં ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યો હતો. એ નોંધવું જરૂરી છે કે અગાઉના પ્રસંગોએ પણ અને ખાસ કરીને ઘટનાના દિવસે આરોપી પોતાની દાદી સાથે પૈસાની માંગણી કરીને અને ઘર પોતાના નામે કરી આપવા ઝઘડો કરતો હતો તેવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ના કથનને સમર્થન આપતી કોઈ બાબત રેકૉર્ડ પર નથી. વધુમાં, રેકૉર્ડ પર એવું છે કે જ્યારે મૃતકને હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવી, ત્યારે એક્સિડન્ટ રજિસ્ટરમાં 'પડી જવાની હિસ્ટ્રી' તરીકે લખવામાં આવ્યું હતું. ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, મૃતકના મોં અને નાકમાંથી લોહી નીકળ્યું હતું, પરંતુ મૃતકના લોહીવાળા કપડાં જમ્મ કરવામાં આવ્યા હોય અને તેનું રાસાયણિક પૃથક્કરણ કરવામાં આવ્યું હોય તેવું જણાતું નથી. આમ, કથિત પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ તેમજ તપાસ એજન્સી દ્વારા અસંગત પુરાવા એ ઈમારતને નુકસાન પહોંચાડશે જેના પર ફરિયાદપક્ષનો કેસ બનાવવામાં આવ્યો છે, અને તે ફરિયાદપક્ષના કેસના પાયાને પ્રતિકૂળ અસર કરે છે.

૨૦. અમે ફરિયાદપક્ષના કેસમાં તેમજ મહત્વપૂર્ણ સાક્ષીઓ એવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ની જુબાની સહિત ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવામાં અમુક અંશે મહત્વપૂર્ણ ખામીઓ, અનિયમિતતાઓ અને વિરોધાભાસો પણ જોઈએ છીએ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ પોતાની ઊલટતપાસમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેમની પત્ની (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫) એ આરોપી અને તેના પરિવારના સભ્યો સામે ભાગલા માટે દાવો દાખલ કર્યો છે જ્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ એ પોતાની ઊલટતપાસમાં તેનો ઇનકાર કર્યો હતો.

તેવી જ રીતે, મુખ્યત્વે ઘટના બનવા, ભોગ બનનારને હોસ્પિટલમાં લઈ જવા, કથિત ઘટના સમયે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ની હાજરી, બસ સ્ટેન્ડ પરથી કે તેની સાસુના ઘરેથી આરોપીની અટકાયત કરવા, આરોપીના કબજામાંથી મુદ્દામાલ જપ્ત કરવા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ દ્વારા ફરિયાદ નોંધાવવા વગેરે બાબતો અંગે સાક્ષીઓના પરસ્પર વિરોધી નિવેદનો છે અને સમગ્ર કહાણી તદ્દન અવિશ્વસનીય જણાય છે. વધુમાં, ભોગ બનનાર સાથે એબીસી હોસ્પિટલ પહોંચ્યા પછી તરત જ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ઇમરજન્સી વોર્ડમાં ગયા વિના ડૉ. મોહમ્મદ ઘોસ ખાન (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૮) નો સીધો સંપર્ક કેવી રીતે કરી શકે અને જ્યારે તે મેડિકો-લીગલ કેસ હતો ત્યારે એબીસી હોસ્પિટલના ડૉક્ટરોએ પોલીસને કેમ જાણ ન કરી તેવા બચાવ પક્ષ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નો પર ફરિયાદપક્ષ તરફથી કોઈ સ્પષ્ટતા આવી નહોતી. નીચેની બંને અદાલતોએ માત્ર એટલી નોંધ લીધી કે વિચલનો અને વિરોધાભાસી નિવેદનો આરોપીનો વાંક સાબિત કરવામાં મહત્વપૂર્ણ નથી. અમને લાગે છે કે નીચેની અદાલતો દ્વારા આપવામાં આવેલ તર્ક પ્રથમદર્શી રીતે ગેરકાયદેસર છે.

૨૧. આ કોર્ટે લતેશ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૩૦૧ / ૨૦૧૫, તારીખ ૩૦ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ ના રોજ નિર્ણીત] માં સ્પષ્ટપણે સમજાવ્યું છે કે વાજબી શંકા એ અતિશય સાવચેતી અને શંકા પ્રત્યેની અતિશય ઉદાસીનતા વચ્ચેનું એક મધ્યમ માર્ગ છે. વધુમાં, એવું સમજાવવામાં આવ્યું છે કે વાજબી શંકા વ્યવહારુ હોવી જોઈએ અને ભ્રામક પૂર્વધારણા નહીં.

૨૨. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો અભિપ્રાય છે કે આ કેસમાં વાજબી શંકા અસ્તિત્વ ધરાવે છે કારણ કે ફરિયાદપક્ષનો કેસ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ દ્વારા અસમર્થિત છે, વિરોધાભાસોથી ભરેલો છે, ખોટી કાર્યવાહી કરવા માટે યોગ્ય હેતુ ધરાવે છે અને શંકાસ્પદ સંજોગોથી ભરેલો છે. વધુમાં અમારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે માત્ર પુરાવાની અપૂરતતા જ નથી પરંતુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧ અને ૫ ની વિશ્વસનીયતા પર વિશ્વાસપાત્રતાનો પણ અભાવ છે જે ફરિયાદપક્ષના કેસ અને આરોપીના કથિત દોષને અસત્ય સાબિત કરવામાં પરિણમ્યો. તેથી, ફરિયાદપક્ષ સુસંગત પુરાવા રજૂ કરીને વાજબી શંકાથી પર આરોપી-અપીલકર્તાનો ગુનો સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે. અમને સંતોષ છે કે નીચેની અદાલતો સંપૂર્ણપણે ગેરમાર્ગે દોરાઈ હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપી પર લાદવામાં આવેલી અને હાઈકોર્ટ દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવેલી દોષસિદ્ધિ કાયદાની સ્પષ્ટ ભૂલ અને અભિગમની વિકૃતિથી પીડાય છે અને તે રદ કરવાને પાત્ર છે.

૨૩. પરિણામે, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે અને હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો રદ કરવામાં આવે છે. અપીલકર્તા જેલમાં હોવાનું કહેવાય છે. જો અન્ય કોઈ કેસમાં તેની જરૂર ન હોય તો તેને તાત્કાલિક મુક્ત કરવામાં આવશે. પેનિડિંગ અરજીઓ, જો કોઈ હોય, તો તેનો પણ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====